

emptore, num. 5. ff. de pæt. Ripa in l. 1. in princip. num. 12. cum sequentibus, ff. ad Trebell. Trentacinq. d. resol. 14. num. 1. versic. Secunda conclusio, Thuse, litt. C. d. conclus. 185. num. 45. Guzman d. quest. 35. num. 131. versic. Secunda conclusio.

4. Limita hujus casus, & præcedentes resolutionem, si debitor cedenti solvens ignoraverit ignorantia probabilem cessionem factam, tunc enim solvens liberatur. Limitationem probat *textus* in l. ultima, ff. de translat. ubi eam docent Bart. Baldus in *urisque lectura*, Albericus, Angelus, Fulgosius, idem Baldus in d. l. 1. m. 33. C. de alt. & oblig. Cacheranus decif. 45. num. 2. Fachin. *controversiarum*. *juris lib. 3. c. 94*. Trentacinq. dict. resolut. 14. num. 5. vers. Primo casu, Iosephus Ludovicus commun. conclusio, tit. de cessionar. & cessione, conclusio unica, versic. *Declaratio* ratio est, quia ignorantia justa, & probabilis nulli damnum debet afferrere, §. item si adhuc, *Instit. de demanda* 13. & ibi glossa.

5. Sed an istis casibus debitor scienter solvens cedenti post factam cessionem liberetur? Respondet Baldus in d. l. 1. m. 33. Cod. de alt. & oblig. non liberari; & esse casum indubitabilem, quia iura directa cedentis sunt clara, & probat a contrario sensu dict. leg. ultim. ff. de translat. 20. vol. 3. Thuseus litt. C. d. concl. 185. num. 55. Quando vero elidantur iura directa cedentis per cessionem, declarat idem Baldus in d. leg. 1. num. 31, dicens, hanc questionem esse de apicibus juris.

Tertius casus est, quando actiones directae remanent apud cedentem non clara, neque omnino iniutiae, imo efficaces, veluti cum cedens cedit voluntarie; & tunc dicendum est, debitori solventem cedenti liberari, probat *textus* in l. 3. Cod. de novatione & delegat. ubi statutum regula cum limitationibus, & docent ibi Doctores, Baldus, qui optimè loquitur conf. 105, factum tale est, num. 4. vol. 3. Cumanus conf. 4. ex num. 3. Soccinus litt. D. reg. 4. Ronchegallus in l. 3. in princip. num. 64. ff. de duob. reis. Thuseus litt. C. d. concl. 185. ex num. 1.

6. Limita hanc resolutionem in quatuor casibus cedentis in d. l. 3. C. de novationibus. Videlicet Primo, si debitor a suo creditore fuerit delegatus facta in forma, & propriæ delegatione, ad quam requiritur debitor scientia, & confessus, l. 1. C. de novatione. Secundo, si cessionarius exercens adversus debitorem actiones utiles, item fuerit contestatus. Tertiò, si cessionarius exigere coepit a debitore, & ab eo partem debiti accepit. Quartò, si cessionarius denunciaverit debitori cessionem factam, & se esse cessionarium. Denuncia ita fieri debet, ut exprimiratur causa, & ostendatur instrumentum cessionis debitori, alioquin debitör non tenebitur eredere cessionario, cessum esse nomen, si solam simpliciter illi denunciet, ne solvat, ut docet Bartol. in l. grec. 13. §. cum pignori, num. 2. ff. de pignori, juxta *textum* in l. nomen quoque 4. C. que res pign. obligat. poff. ibi: Non dum centior a te de obligacione tua facias, & in l. 1. in princip. num. 20. ff. de novi oper. nunciat. Alexandr. conf. 128. ex num. 2. ad 4. lib. 7. Socin. regul. 12. debitor. versic. Primo fallit, alias litt. D. dict. regul. 4. (Anton. Gomez tom. 2. variar. cap. 2. quinc. 39. versic. Et addit. quod requiritur, Barbos. in leg. si alienum 12. num. 11. & 12. ff. solut. matrimon.) Guzman de evictionib. quest. 35. num. 166. Trentacinqui variar. resolut. lib. 3. titul. de solutionibus, resolut. 29. num. 4. Gratianus disceperat. forens. tom. 2. cap. 356. num. 39. Ita enim casibus debitor post factam delegationem, aut cessionis solvens deleganti, aut cedenti, non liberatur. Hanc limitationem probat *textus* in dict. l. & ibi notant omnes scribentes.

8. Est tamen inter eos magna controversia, an istis casibus debet adjungi aliis, videlicet si debitor aliunde sciat, suum nomen esse cessum; & an haec scientia aliunde quæ sita impediatur, quominus debitor solvens creditori suo post cessionem consequatur liberationem, quia potuisse se defendere ea exceptione objecta creditori, tu cessisti nomen, & jus tuum, id est non potes me convenire, & sic aliis habet utiliem actionem, quæ tuæ directæ preferuntur, ut in l. si cum empore 17. ff. de pæt. an potius requiratur scientia debitoris quæ sita illis tribus, aut quatuor modis commenotatis in dict. l. 3. ut debitor sit inexcusabilis. Quam controversiam Bart. in l. facta 63. §. si heres, num. 2. & sequentib. ff. ad Trebell. & in leg. si cum empore

Ad fundatum contraria sententia, in quo tota difficultas versatur, respondet primò, quod dict. l. 3. C. de no-

DISPUTATIO XXVII.

Utrum debitor creditoris obligati aliis creditoribus possit compensare suum debitum in præjudicium creditorum sui creditoris?

U T explicitur titulus, præmitto casum. A. debitor in centum est creditor ejusdem in aliis centum. B. habet creditores C. & D. anteriores quam A. C. & D. dirigit actiones suas contra A. tanquam debitorum debitoris sui. A. defendit se exceptione compensationis, dicens se velle compensate centum, quæ illi debet. B. cum centum debitum à se. Dubitatur, an possit objicere hanc compensationem, & possit illam facere in præjudicium C. & D. creditorum anteriores ejusdem B. quod revera est sibi solvere ante creditores anteriores, cum certum sit, compensationem aut esse solutionem, aut habere vicem solutionis, justa adnotata à Carolo de Grassis tractatu de exceptionibus exceptione 16. ex num. 9.

Prima sententia affirmat, posse in hoc casu objici compensationem creditoribus anterioribus, & præferendum esse creditori posteriorem sibi per compensationem solventem quibuslibet creditoribus anterioribus sui creditoris. Ita sentit Angelus confil. 259. quedam dox. numer. 1. in fin. Asinus tractatu de executionibus, §. 7. cap. 62. Flaminius Cartatus decif. 62. Riccius collectanea 118. vers. Item cum debitor, Scaccia de commerciis, §. 2. gloss. 5. ex num. 417. & num. 424. Marta volto, seu decif. 48. ex num. 18. Gaitus de credito, cap. 4. quiescit 7. ex numer. 355. Rovitus, tametib. subobscure, confil. 64. num. 5. libr. 2. Diana resolutionum moralium part. 3. tractatu 5. resolutione 10. & in additionibus ad primam, secundam, & tertiam partem, resolutione 8. qui hoc etiam in foro conscientia servari oportet, ut dicitur est, & late tractat Thuse. litt. C. concl. 199.

Quod si videatur incommode, debitorem solvere coactum post cessionem liberationem consequi, præterquam in tribus casibus, aut quatuor in d. l. 3. contentis, sponte vero, & ultrò solventem data scientia cessionis, qui est casus ultra illos quatuor, non liberari. Responde secundo, casum simplicis scientia virtuiter comprehendit sub casu denunciationis expresso in d. l. 3. Cum enim denunciatio solum eo fine fiat debitori, ne cessionem ignoret, cum, qui aliunde ejus conscientia est, ulterius certiori non oportet, ut dicitur est, & late tractat Thuse. litt. C. concl. 199.

Quis vero in concurso sit præferendum in exactione debiti, an cedens, an cessionarius, an creditor cedens? vide Alexand. conf. 17. lib. 1. & conf. 15. libr. 6. Raphaeli Fulgosi conf. 186. Jafonem in §. item si quis in fraudem, num. 117. Instr. de actione. Parisum conf. 107. num. 109. & seqq. pars. 3. Thuseum litt. C. concl. 183. num. 14. & 15. & conclus. 185. ex num. 25. & conclus. 213. num. 32. & litt. H. concl. 129. n. 42. Anton. Fabrum lib. 8. Codicis, tit. 29. definitione 10. Sicardum in d. l. 3. n. 13. C. de novat. & deleg. Guzman de evictionibus, quest. 35. ex n. 139. Trentacinqui variar. resolut. lib. 3. tit. de solutionibus, resolut. 29. num. 8. Marescotum variar. resolut. lib. 2. cap. 126. Scacciam de commerciis, §. 2. gloss. 5. quiescit 17. num. 418. & textum in l. si convenerit 18. in princip. ff. de pignor. action. ex quibus colliges, præferendum esse creditorem cedentis cedenti, & cessionario.

SUMMA DISPUTATIONIS.
VIGESIMA SEPTIMA.

1. Proponitur casus difficultatis.
2. Creditor posterior compensare potest cum debitare in præjudicium creditoris anterioris.
3. Compensatio sit ipso iure sine ministerio hominis.
4. Compensato debito posterioris creditoris, nomen ipsius extinguatur, ib.
5. In casibus, in quibus compensans pateretur damnum, vel penam, nisi compensatio feret, sit compensatio ipso iure.
6. Creditor non compensans, si est alius anterior creditor, creditum amittit.
7. Cum debitor declarat, se velle compensare, potest compensare.
8. Creditorem posteriorum, eundemque debitorem non posse compensare in præjudicium anterioris creditoris, qui seruentia.
9. Nomen hujus debitoris, qui est etiam creditor, est hypothecatum prioribus creditoribus, ib.
10. Non recedas a priori sententia.
11. Creditore hypothecarius anterior præferitur posterioribus in hypotheca, donec extat: aliter vero si hypotheca, que est resoluta, extinguatur, ib.
12. Admitatur hac in re elegans, & acuta consideratio Bartoli in l. nomen, C. que res pign. oblig. poss. Dolo non facit qui auxilio legis uitetur, ib.

declarationem voluntatis compensare volentis, ut dicit Sordus decif. 191. ex num. 15. & Gratianus tractat de exceptionibus, dict. exceptione 16. num. 47. & 48. & ii, quos supra num. 3. allegavimus. Ergo in casu, de quo agimus, si iste debitor cum debitore suo compensare velit creditum, statim fieri compensatio ipso jure, operante beneficio compensationis suum effectum, etiam in prejudicium anteriorum creditorum, qui non poterunt effectum beneficii juris impedire. Maxime si debitor iste ab initio compensare velit, antequam adhibeat quantu[m] illa impedita contenta in d. l. 3. C. de novationib. videlicet litis contestatio, partis debiti receptio, denunciatio, & delegatio, ut notat Gratianus disceptationum forensium tom. 2. cap. 356. ex num. 13. & Sordus consil. 82. ex num. 29. lib. 1.

6 Contrarium tamen sententiam, quinidem creditorem posteriorum, cundemque debitorem non posse suum debitum compensare cum suo creditore, qui habeat bona sua obligata anterioribus creditoribus, ac per consequens etiam nomen debitoris sui, ejusdemque creditoris, tuentur Franchis decif. 53. & decif. 527. num. 5. Bellonus dec. 190. num. 19. Cardinalis Albanus, quem referit, & sequitur Asinus de executionibus, cap. 5. §. 7. num. 65. Sesse de inhibitioribus, cap. 5. §. 7. num. 8. 10. & 11. Castill. quodat, controversial, lib. 5. cap. 40. ex n. 16. Gaspar Rodericus de annis redditibus, lib. 2. quast. 19. num. 2. Fundamentum est, quia nomen hujus debitoris, qui est etiam creditor, est hypothecatum prioribus creditoribus sub hypotheca bonorum generali, quae cadit etiam supra nomina debitorum, l. si conveniret 18. in principio, ff. de pignorar. act. l. nomen quoque 4. C. que res pignor. obligat, possit. Capicus decif. 88. n. 2 & 3. Socinus consil. 126. num. 3. volum. 1. Ergo in eo debent preferri creditores anteriores, juxta regulam vulgatam, potiorem esse in iure, qui prior est tempore. Et quemadmodum debitor creditoris obligati alii creditoribus, non poterit solvere illi post denunciationem factam, ne solvat, juxta l. 3. Cod. de novation. & dict. l. nomen quoque 4. C. que res pignor. obligat, possit. ita neque poterit compensare, qui quidam modus est solutionis, ob malam fidem, & fraudem presumptam.

7 Sed non est recedendum à priori sententia, qua verissimilior est, & habet urgentiora fundamenta. Neque obstat fundamentum postrema sententia, quia respondendum est, creditorem hypothecarum priori praeferri in hypotheca cuiuslibet posteriori, quandiu hypotheca extat; verum jus prioritatis non tollere naturam hypothecae resolutibilem, & extinguibilem. Exempli gratia: Si quis habeat hypothecam super annuo redditu sui debitoris, non poterit efficere, ne ille annus redditus, seu census extinguat possit a debito illius per redempcionem, seu retrovenditionem: qua facta extinguatur hypotheca, & deinceps nullum jus habebit creditor super annuo redditu extincto, l. scit. 8. in principio, ff. quib. mod. pign. vel. hypot. solut. ex celebri regula, quod resolutio iure dantis, resolutio ius accipientis, leg. lex velligat. 31. ff. de pignorib. & dictis supra hoc titulo discussis. 23. num. 29. in fin. Ita similiter in presenti, in nomine hoc debitoris obligato prioribus creditoribus sui creditoris praeferentes creditores anteriores, si nomen extaret; verum cum hoc nomen extinguatur, & resolutio ipso iure, eo ipso quoddam debitor declareret, se velle compensare, sit ut hypotheca quoque supra nomen imposta resoluta, & extinguatur, & sic creditores anteriores amittant id, in quo deberent praeferri; & non habeant, in quo praeferantur. Etenim lex ipso iure operatur interius extinctionem, quam nulla inhibito impedit potest, quemadmodum potest impedita denuncatio exteriorum pecunie solutionem, ut acutè considerat Bartol. in l. nomen quoque 4. num. 5. vers. Solutio. C. que res pignor. oblig. passit; distinguens inter pignora corporalia, & incorporalia, ut in primo casu per debitorem alienantem non prejudicetur creditori, cum res corporales apparent: secus in incorporalibus, qua non apparent. Quasi possit in hoc secundo casu compensando, prejudicare creditoribus. Quia extinctione, & resolutione, auxilio, & efficiacia legis interius operantis subsequatur, extinguitur hypotheca anteriorum creditorum, & sic remanent elusi, & sine hypotheca. Nulla tamen fraus, aut dolus, & mala fides hic considerari potest ex parte debitoris compensantis, dum lex hanc extinctionem & resolutionem operatur, & debitor sibi prospiciens utitur auxilio legis, l. nullus 56. ff. de r. g. jur.

SUMMA DISPUTATIONIS VIGESIMA OCTAVA.

- 1 Quae ad hanc difficultatem attinent, non sunt bene discussa.
- 2 Creditor posterior dans pecuniam ad emendum praedium cum pacto, quod maneat ipsi hypothecatum, preferatur in pretio predii omnibus creditoribus anterioribus.
- 3 Leg. licet C. qui potiores, loquitur de creditore gratis mutuante debitori ad praedium emendum.
- 4 Constitutio d. l. licet, est exorbitans, & limitatio regule generalis, qui prior est tempore, posterior est iure, & ideo non extendenda ultra causum, de quo loquitur.
- 5 Ratio decidendi ad predictam l. licet, quam reddit Joannes Franciscus de Ponte.
- 6 Rejicitur predicta ratio decidendi, in qua continentur multa contra aperta juris principia.
- Ad consequendum privilegium legis licet, necessaria est hypotheca specialis, ib.
- 7 Jus in d. l. licet, est speciale contra regulam.
- 8 Falsus est, quod creditor acquirat hypothecam in re empta, antequam transeat in dominium debitoris. Debitor non potest imponere onus hypotheca in re empta antequam sit sua, ib.
- Prioritas concessa creditori per d. l. licet, provenit ex privilegio, non ex iure ordinario, ib.
- 9 Prioritas concessa creditori simul concurrenti cum alio in pignore, oriuit ex privilegio.
- 10 Cur requiratur in d. l. licet, ad prioritatem secundi creditoris, quod res sit empta de sua pecunia.
- 11 Debitoris adstricte hypotheca generali non possunt prejudicare creditoribus anterioribus in acquisitione quoconque generis acquisitionis.
- Uniper alterum non potest iniqua conditio inferri, ib.
- 12 Ratio vera decidendi d. l. licet, traditur.
- Juxta illam nulla potest esse iusta priorum creditorum querimonia, quibus redundat potius beneficium sine ullo damno ex contractu secundi creditoris cum debitor, ibidem.
- 13 Ampliatio quidam d. l. licet, ut non sit necessaria hypotheca specialis ad consequendum illud privilegium.
- 14 Verius est, requiri speciale hypothecam in terminis dict. l. licet.
- 15 Ampliatio secunda d. l. licet, ad casum, quo quis vendit rem debitori anteriorum creditorum, cum pacto hypotheca specialis, ut preferatur in re vendita, & eius pretio anterioribus creditoribus.
- 16 Verius ab hac ampliatio recedit Petrus Barbosa, argutius rationibus.
- 17 Proponitur objectio.
- 18 Res vendita non devenerit hypothecata ad debitorem, quia non potest hypothecari a venditore, dum est sua, neque cum est emptoris.
- 19 Limitatio regula l. neque pignus, communiter tradita in hoc casu locum non habet.
- 20 In re aliena non potest quis hypothecam constitueri.
- 21 Ab ampliatio predicta d. l. licet, non potest recedi, tum ob communem sententiam, tum quia militant eadem rationes, que in casu legis.
- 22 Tertia ampliatio d. l. licet, tradita a Feliciano.
- 23 Impugnatur, & rejicitur ampliatio Feliciano.
- 24 Ampliatio quarta Cepolla.
- 25 Improbatur ampliatio Cepolla.
- 26 Quinta aliorum ampliatio.
- 27 Rejicitur quinta ampliatio.
- Nullum beneficium confert in debitorem, qui ab eo emit census, ib.
- 28 Creditor pecunie deposito, ex qua usuras accipit, amittit privilegium inter creditorum personale, quod habiturus erat, si usuras non exigere.
- 29 Mutuans gratis, ut ematur nazis, habet privilegium inter careros creditorum; qui autem mutuat sub usuras privilegium non habet.
- 30 Praedium empium ex pecunia data in premium census non emitur ex pecunia creditoris census, sed ex pecunia vendoris census.
- 31 Argumentum efficax, que id probatur.
- 32 Occurrunt objectioni, & n. 33.
- 33 Sexta ampliatio dict. l. licet, est controversa, & eius resolutio, remissiva.

DISPU-

Disputatio XXVIII.

DISPUTATIO XXVIII.

Utrum creditor qui dedit pecuniam ad rem emendam cum pacto, quod res empta remaneat specialiter hypothecata pro solutione credite pecunie, preferatur in illa re omnibus creditoribus emptoris, etiam anterioribus.

1 Ideo quæ ad hanc difficultatem attinent, neque satis, neque recte discussa, & iura de hac re loquuntur, quorundam interpretationibus distorta, & ultra modum producta: ideo visum est aliquantò pressius omnia perscrutari.

2 Respondendum est, creditorem posteriorem, qui dedit debitori pecuniam ad emendum praedium, seu quavis rem, cum pacto, quod eadem res remaneat specialiter sibi hypothecata pro solutione credite pecunie, habere proculdubio privilegium prælationis super illa re empta ex sua pecunia aduersus omnes creditorum etiam anteriores predicti debitoris. Ita expressè statuit in l. licet 7. C. qui potiores in pignor. habeant, cum qua concordat textus in Authentic. de equalitate dotis, §. his consequens est, collat. 7. seu Novella 97. cap. 3. & quod est magis, est de jure antiquiori textus in l. ultima, §. negotiatori, ubi notat Fulgosius, ff. qui potiores, & de jure Cafella textus in l. 30. tit. 1. par. 5.

3 Sed animadverte oportet, dict. l. licet, & omnes textus concordantes loqui de posteriori creditore, qui dedit debitori pecuniam mutuam gratis, cum onere tamen, seu vinculo, ut ex illa emeret praedium, quod sibi specialiter remaneret hypothecatum pro solutione mutue pecunie. Ita illam legem explicarunt ibi, Accursius, Cynus, Albericus, Bartolus, Baldus, Salicetus, Fulgosius, Sicardus, Alexander in additione ad Bartol. in verb. Cuius pecunia in dict. l. licet, Zafius in l. quod quis, n. 3. in fine, cum num. 4. ff. de privil. credit. Ripa in l. Senatus consulto i. n. 13. ff. in quibus caus. pign. vel hypot. tacit. contrah. & in l. privilegia, n. 32. ff. de privileg. cred. Baldus Novell. in repet. l. 1. n. 223. ff. folio matrim. & trah. de doce. part. 10. n. 3. & num. 35. Barbos. in l. si cum doce 23. §. finali, num. 34. & 35. ff. folio matrim. Greg. Lopez in d. l. 30. tit. 13. par. 5. glossa 4. Cepolla cautela 124. Negus. de pignor. 4. par. n. 36. & 5. par. membr. 2. num. 17. Covarr. lib. 1. var. cap. 7. n. 2. versic. Prator hec, Guttier. lib. 3. practic. quast. 99. num. 4. & 8. & allegat. 5. num. 1. Flores de Mena libr. 1. variar. quast. 6. artic. 3. num. 13. Castill. libr. 3. quodit. contrah. cap. 8. n. 14. Afflictis decif. 306. num. 5. & ibi Ursil. n. 1. & sequentibus, Sesse decif. 42. ex num. 7. Ponte decif. 34. ex num. 3. Joseph Ludovic. decif. Peris. 45. ex num. 19. Anton. Faber libro 8. Codicis lit. 8. definitione 10. Affilius de executionibus, §. 7. capit. 14. ex principio, Cevallos in speculo pract. quast. 744. num. 1. & 2. Thuscus litt. H. concl. 131. ex num. 16. Marianus Socinus Junior consil. 10. num. 7. & 8. part. 3. Morotius respons. 54. ex num. 2. Molina de iustitia, trah. 2. dispu. 536. num. 13. Syntagma. commun. opinion. libr. 8. tit. 1. num. 17.

4 Est autem constitutio illius legis exorbitans, ut post limitatio generalis illius, & celebris regula, ut is, qui prior sit tempore, potior sit iure, l. potior 12. ff. qui potiores l. si fundum 4. & in d. l. licet 7. in princ. C. cod. tit. l. 2. C. de privil. fisci l. quodit. in urbisque 99. ff. de regul. iur. cap. qui prior 54. de regul. juris in 6. de qua lat. Chassan. in Catalog. gloria mundi 12. part. confider. 99. Ac per consequens non extendenda, & amplianda, l. quod vera contra 14. l. in ius 15. l. ius singulare 16. ff. de leg.

5 De ratione decidendi occurrit dubium. Quidam dicunt, rationem decidendi illius textus esse, quod cum mutuans pecuniam det illam vinculatam ad faciendam emptionem praedium, & illud praedium in prima sua acquisitione acquiratur cum hypotheca, & obligatione in favorem ejus, qui pecuniam dedit, transit affectum cum sua causa insta & non potest plus juris transferri in creditorum anteriores debitorum, quam illud, quod idemmet debitor acquirit, & qui dat talem pecuniam, contrahit, & pacificatur, & acquirit suam expressam obligationem, & hypothecam, antequam res transeat in dominium hujus debitoris, & sic si taliter contrahentes præferuntur creditoribus, quibuscumque creditori secundi, & consequenter speciali posterioris non possit dari prælatum, nisi ex privilegio, cum ex jure ordinario priores creditorum forent præferendi, l. qui generaliter 2. ff. qui potiores, l. si generaliter 6. C. codem, etiam in rebus postea quæstis, leg. ultima in princip. ff. codem tit.

Carleval. de Judicis, Tom. II.

antequam dominium rei debitori acquireretur. Unde mirum non est, si regula text. in dicto capite qui prior non applicatur, nec habet locum regula text. in l. 2. C. de privil. fisci, nec dicta ibi per Doctores. Ex quo colligitur, non esse prælationem posterioris creditoris contentam in predicta lege, privilegium contra juris regulam, sed ius ordinarium proveniens ex speciali hypotheca. Ita reddit illius textus rationem Ponte decisione 34. num. 8. cum quo ex parte convenit Negus. de pignor. 5. part. membr. 2. numer. 17. & Sesse decif. 42. num. 12. & illis mulsum faver. Comanus, similia considerans, comment. juris civilis lib. 4. cap. 17. num. 7. 8. & 9.

Verum plane dolissimum homo dormivit, & dum ex affectu proprio conatus est reducere ad ius ordinarium singulare ius dict. l. licet, miserit multa contra aperte juris principia: ideo dicit hæc ratio decidendi. Primo, quoniam ex illa sequeretur, non esse necessarium speciali hypothecam in favorem creditorum, sive manus anterioritatem. Quod quavis nonnulli affirmaverint, ut dicimus infra num. 13. contraria sententia est communissima, vera, & apud omnes recepta, ut dicimus num. 14. juxta textum ipsum in d. l. licet, que requirit ad acquirendum illius textus privilegium, speciali hypothecam inducitam in favorem creditorum secundi. Consecutio aperte probatur, quoniam si prioritas illa oritur ex eo, quod res, que acquiritur à debitor, non potest ad illum transeire, nisi affecta onere imponatur, illud idem contingit in hypotheca generali, que similiter afficit rem à debitor acquirendam, & cum illam debitor acquirit, transit ad illum affecta illo onere generalis hypotheca, ut notat Negus. de pignoribus 4. parte principio num. 33. & 5. parte membr. 2. ex num. 3. Si ei hoc onus in prima acquisitione contractum postponeret anteriores creditorum, anteposito posteriori, nunquam anteriores creditorum non postponerent, aut excluderent, cum sit contractus à debitor cum posteriore creditore, qui sibi per generalem hypothecam proprie vellet, ut revera omnes prospiciunt, qui de contractu faciunt instrumentum, in quo semper apponitur clausula generalis obligationis bonorum: & sic non est necessarium observare conditiones, quas requirit text. in d. l. licet, & ad eum Doctores.

Secundum, quia quemadmodum res acquista à debitor, cui ex contractu cum secundo creditore imponitur onus specialis hypothecæ, non potest ad illum transeire, nisi affecta illo onere ex prima acquisitione imponatur: ita non potest liberari ab onere priorum hypothecarum contractarum ab anterioribus creditoribus, quibus etiam ex prima acquisitione obligatur, nisi aliquod privilegium particulare secundum onus preferret primo. Praterquam quod ipse textus in dict. l. licet, palam docet, illud esse speciale jus contra regulam, quam in ipso principio praemitit, & ibi notat Sicardus in principio, & textus in §. his consequens, in Authentic. de equalitate dotis, exp̄s̄ assert̄, hanc prælationem secundi creditorum esse privilegium.

Tertiò, item fallissimum est, quod presupponit Ponte, videlicet secundum creditorem acquirere hypothecam in re empta, antequam transeat in dominium debitorum, quod repetit decif. 4. num. 45. & 46. etiam secundus creditor non acquirit hypothecam, nisi ex voluntate debitoris illam imponens super re empta. Venditor enim non imponit illam, quia non intervenit in isto contractu factio inter emptorem, & creditorem mutuarem pecuniam ad emendum, & sic venditoris solum interest rem suam liberam emptori tradere. Debitor autem, & idem emptor in prima acquisitione illam imponit in favorem dantis pecuniam mutuam ad emendum, ut planum est. At debitor in re aliena, & antequam sit sua, non potest imponere onus hypothecæ, l. si minor, ff. de rebus eorum, qui balneum 9. §. Tertia, ff. qui potiores, l. 1. & 2. & ultima, C. si res alien. pignor. data sit. Ergo in ista impositione onoris hypothecæ, nulla prioritas potest considerari in favorem secundi creditoris; sed necesse est, ut in prima illa acquisitione simili concurredit hypotheca generalis priorum creditorum, quibus obligata sunt omnia bona debitoris præficiuntur, & futura, & hypotheca speciali illius creditoris secundi, & consequenter speciali posterioris non possit dari prælatum, nisi ex privilegio, cum ex jure ordinario priores creditorum forent præferendi, l. qui generaliter 2. ff. qui potiores, l. si generaliter 6. C. codem, etiam in rebus postea quæstis, leg. ultima in princip. ff. codem tit.

L 2 qui